

CRNA GORA
VRHOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO

IZVJEŠTAJ O RADU
KOMISIJE ZA ETIČKI KODEKS DRŽAVNIH TUŽILACA

Podgorica, 2022.godine

1. UVODNI DIO

Saglasno ustavnom osnovu sadržanom u amandmanima X-XIII na Ustav Crne Gore, Zakonom o državnom tužilaštvu u čl.21 propisano je da Komisija za Etički kodeks državnih tužilaca ima predsjednika i dva člana. Predsjednik se bira iz reda članova Tužilačkog savjeta koji nije državni tužilac, jednog člana bira proširena sjednica Vrhovnog državnog tužilaštva iz reda državnih tužilaca, a drugi član je predsjednik Udruženja državnih tužilaca Crne Gore.

Komisija za Etički kodeks državnih tužilaca bira se na vrijeme od četiri godine. Konferencija državnih tužilaca na sjednici od 23.06.2022.godine za predsjednika Komisije, iz reda članova Tužilačkog savjeta koji nije državni tužilac, izabrala Filip Jovović, za člana Komisije, na predlog proširene sjednice Vrhovnog državnog tužilaštva, Zorana Vučinića, specijalnog tužioca u Specijalnom državnom tužilaštvu, dok je Đurđina Nina Ivanović, državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu i predsjednik Udruženja državnih tužilaca Crne Gore, saglasno čl.21 Zakona o državnom tužilaštvu, član Komisije po funkciji.

Prema čl.21 st.3 Zakona o državnom tužilaštvu, svako se može obratiti Komisiji za Etički kodeks državnih tužilaca radi davanja mišljenja da li je određeno ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca.

Komisija za Etički kodeks državnih tužilaca izvještaj o svom radu dostavlja Tužilačkom savjetu.

Saglasno zakonu, rad Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca uređen je Poslovníkom kojim se bliže propisuje način rada i odlučivanja.

Godišnji izvještaj o radu pripremljen je saglasno programu rada Tužilačkog savjeta.

2. AKTIVNOSTI KOMISIJE U IZVJEŠTAJNOM PERIODU

Rad Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca u 2022.godini, u okviru nadležnosti utvrđenih zakonom o državnom tužilaštvu, obuhvatio je sljedeće aktivnosti:

1.Rad u predmetima po predstavkama i pritužbama, formiranim radi ocjene i davanja mišljenja da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa načelima i pravilima Etičkog kodeksa državnih tužilaca.

2. Obuka državnih tužilaca, savjetnika i pripravnika u Državnom tužilaštvu o pitanjima iz oblasti etike državnotužilačke profesije.

3. Jačanje savjetodavne uloge Komisije, naročito o pojedinim složenijim pitanjima i mogućim dilemama sa kojima se državni tužioci suočavaju u tumačenju i primjeni načela i pravila Etičkog kodeksa državnih tužilaca.

2.1. Rad na predmetima iz nadležnosti komisije za etički kodeks državnih tužilaca

U izvještajom periodu, na osnovu pritužbi kojima je inicirano preispitivanje da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa načelima i pravilima Etičkog kodeksa državnih tužilaca, Komisija je imala u radu 9 predmeta.

Postupajući u predmetima, Komisija za Etički kodeks državnih tužilaca održala je tri sjednice.

Ukupno broj predmeta u radu u toku 2022. godine je bilo devet. U četiri predmeta Komisija je utvrdila da državni tužilac nije povrijedio načela i pravila Etičkog kodeksa državnih tužilaca, jedan predmet je okončan na način što je Komisija konstatovala da je inicijativu potrebno proslijediti Komisij za pritužbe na dalje postupanje. Četiri predmeta iz 2022. godine ostalo je u radu.

- 1) U jednom predmetu inicijativu je podnio rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva, da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca. Cijeneći sve navode, Komisija za Etički kodeks državnih tužilaca utvrdila da nije došlo do povrede Etičkog kodeksa državnih tužilaca.
- 2) U drugom predmetu inicijativu je podnijela službenica Osnovnog državnog tužilaštva, da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca. Cijeneći sve navode, Komisija za Etički kodeks državnih tužilaca utvrdila da nije došlo do povrede Etičkog kodeksa državnih tužilaca.
- 3) U trećem predmetu inicijativu je podnio državni tužilac Osnovnog državnog tužilaštva, da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca. Cijeneći sve navode, Komisija za Etički kodeks državnih tužilaca utvrdila da nije došlo do povrede Etičkog kodeksa državnih tužilaca.
- 4) U četvrtom predmetu inicijativu je podnio rukovodilac Višeg državnog tužilaštva, da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca. Predmet je u radu.

- 5) U petom predmetu inicijativu je podnijela državna tužiteljka Osnovnog državnog tužilaštva, da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca. Premet je u radu.
- 6) U šestom predmetu inicijativu je podnila stranka i njen punomoćnik, da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca. Cijeneći sve navode, Komisja za Etički kodeks državnih tužilaca okončala postupak na način što je utvrdila da je inicijativu potrebno proslijediti Komisija za pritužbe na dalje postupanje.
- 7) U sedmom predmetu inicijativu je podnio advokat, da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca. Cijeneći sve navode, Komisja za Etički kodeks državnih tužilaca utvrdila da nije došlo do povrede Etičkog kodeksa državnih tužilaca.
- 8) U osmom predmetu inicijativu je podnijela stranka, da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca. Premet je u radu.
- 9) U devetom predmetu inicijativu je podnio rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva, da li je ponašanje državnog tužioca u skladu sa Etičkim kodeksom državnih tužilaca. Premet je u radu.

2.2. Obuka državnih tužilaca, savjetnika i pripravnika u državnom tužilaštvu o pitanjima iz oblasti etike državnotužilačke profesije

Nužnost izgradnje etičkih pravila ponašanja državnih tužilaca, prvenstveno proizilazi iz njihove nadležnosti. U pitanju su ovlašćenja da goni učinioce krivičnih djela, da rukovodi cjelokupnom operativno-istražnom djelatnošću policije, vojne policije, organa uprave nadležnih za poslove carina i poreza i drugih organa uprave i da neposredno vrši radnje dokazivanja u izviđaju; da vodi istragu; podiže i zastupa optužbu i da izvjavljuje redovne i vanredne pravne lijekove. Iz navedenih ovlašćenja proizilazi i ovlašćenje da može odustati od krivičnog gonjenja i, konačno, ovlašćenje za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažnih sudskih odluka i sudskog postupka koji je prethodio tim odlukama, kada je odlukom suda ili sudskim postupkom koji je prethodio tim odlukama, povrijeđen zakon. Ovakva ovlašćenja imaju svoje nesumnjive moralne aspekte koje pravne norme kojima su propisana ne mogu uvijek da obuhvate i efikasno kontrolišu. Dakle, u pitanju su ovlašćenja kojima se odlučno utiče na život, slobodu i imovinu građana. S toga je profesionalna

etika veoma važna za držane tužioce koji moraju iskazivati visoke standarde poštenja, odnosno moraju biti posvećeni moralnim načelima i pravilima u svom radu i ukupnom životu.

Moralne obaveze sadržane u Kodeksu obavezuju svakog državnog tužioca da ih se pridržava i da ih poštuje. Na takav način vrši se samoregulacija unutar profesije, čime se ona autonomno određuje i smanjuje negativni spoljašnji uticaj.

Pridržavajući se etičkih načela i pravila, državni tužioci rješavaju slučajeve i probleme koji nastaju u svakodnevnoj praksi, što se ispoljava kroz primjere praktične etike, kroz koju državni tužioci spajaju sve ono što spada u teorijsko i noramtivno, zapravo kroz nju državni tužioci pokazuju moć teorijskih znanja i prosuđivanja, kao i sposobnost usvajanja osnovnih principa i pravila normativne etike.

Zato obuci državnih tužilaca o pitanjima državnotužilačke etike u kontinuitetu treba posvećivati posebnu pažnju.

Pored obuke državnotužilačkog kadra koja se sprovodila u okviru planskih aktivnosti Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovani su seminari za sve državne tužioce na nivou Crne Gore na temu „Etička i disiplinska odgovornost državnih tužilaca“, organizovani od strane Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

Savjetodavna uloga Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca

U radu tokom izvještajnog perioda, Komisija za Etički kodeks državnih tužilaca posebnu pažnju posvetila je ukazivanju na značaj njene savjetodavne uloge. I pored činjenice da su Ustavom Crne Gore sa Amandmanima Zakonikom o krivičnom postupku i Zakonom o državnom tužilaštvu u cjelini propisana kako osnovna prava i dužnosti državnih tužilaca, tako i ovlašćenja za vršenje drugih radnji propisanih zakonom, neophodnost postojanja načela i pravila tužilačke etike, kako je već navedeno, proizilazi iz njihove nadležnosti.

Konkretni slučajevi u vršenju tužilačke funkcije, po pravili veoma su složeni i traže od njih da brzo reaguju i brzo daju odgovore i donose odluke koje uvijek moraju biti dobro promišljene. S toga u središtu etike tužilačke profesije uvijek moraju biti univerzalne vrijednosti – istina, pravda, sloboda, ljudsko dostojanstvo i solidarnost. Zato, savjetodavna uloga Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca je veoma značajna, kako bi se

izbjegli odnosno eliminisali mogući oblici neprikladnih uticaja na državne tužioce i moguće pogreške sa etičkog stanovišta. Na ove oblike aktivnosti Komisija za Etički kodeks, posebno je ukazivano na seminarima i radionicama, naročito kroz rješavanje pojedinih studija slučajeva i pronalažanje adekvatnog odgovora u otvorenoj raspravi sa svim učesnicima na ovim oblicima obuke.

3. PREPORUKE I MJERE

1. Ponovo inicirati izmjene i dopune Zakona o državnom tužilaštvu u odnosu na broj i sastav članova Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca, njene nadležnosti, kao i pravo državnog tužioca da može tražiti preispitivanje mišljenja Komisije kada je tim mišljenjem utvrđeno da je njegovo ponašanje u suprotnosti načelima i pravilima Etičkog kodeksa, saglasno preporukama eksperata iz Savjeta Evrope, sadržanim u Polaznoj studiji o primjeni etičkih kodeksa sudija i državnih tužilaca u Crnoj Gori.
2. Dalje jačati savjetodavnu ulogu Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca.
3. Nastaviti sa obukom državnotužilačkog kadra o pitanjima etike tužilačke profesije.

KOMISIJA ZA ETIČKI KODEKS DRŽAVNIH TUŽILACA

Filip Jovović, predsjednik

Đurđina Nina Ivanović, član

Zoran Vučinić, član

